

Diagnosticarea financiară fundamentată pe indicatori statici și dinamici la nivelul unei entități de tipul cash & carry

Lect. univ. dr. Bogdan Cosmin GOMOI

Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract

The management activity is characterized by complexity, dynamism and volatility. An extremely important coordinate in taking the best decisions for the company is the relevant management of the financial-accounting information. In this respect, the financial diagnostics is used, so as to identify the strengths, for perpetuating them, and the weaknesses, so as to find solutions for their improvement. The article hereby aims to perform a financial diagnosis over a period composed of seven consecutive financial years, 2015-2021 respectively, at the level of a company with seniority and experience on the Romanian market, Metro Cash & Carry România.

Key terms: financial diagnostics, static indicators, dynamic indicators, cash & carry

Termeni-cheie: diagnosticare financiară, indicatori statici, indicatori dinamici, cash & carry

Clasificare JEL: G32, L25, O12

To cite this article: Bogdan Cosmin Gomoj, *Diagnosticarea financiară fundamentată pe indicatori statici și dinamici la nivelul unei entități de tipul cash & carry*, *CECCAR Business Review*, N° 12/2022, pp. 23-34, DOI: <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2022.12.03>

➔ Introducere

Analiza financiară se referă la un sistem de metode și tehnici prin intermediul cărora se gestionează, atât din punct de vedere static, cât și dinamic, poziția financiară, regăsită la nivelul bilanțului, și performanța financiară, de la nivelul contului de profit și pierdere, ale unei companii.

Diagnosticul financiar reprezintă o componentă a analizei financiare prin intermediul căreia, pe baza unor indicatori specifici de tip raport și diferență, se realizează analiza poziției financiare și a performanței financiare ale companiilor, în vederea identificării și perpetuării punctelor forte, dar și a ameliorării punctelor nevralgice.

Într-o abordare sumară, principalii indicatori corespunzători diagnosticului financiar realizat în cadrul prezentului demers de cercetare sunt următorii:

Tabelul 1. Principalii indicatori aplicabili în cadrul diagnosticului financiar al unei companii

Tipul indicatorului						
Structura	Bonitatea	Gestiunea resurselor	Profitabilitatea	Rentabilitatea	Echilibrul financiar	
ACTIV	LICHIDITATE	VITEZA DE ROTAJIE				
Rata activelor imobilizate – ponderea activelor imobilizate în totalul activului $Rai = Ai/TA \times 100$	Lichiditatea curentă/generală – măsura în care pasivele curente pot fi acoperite pe seama activelor curente $Lc = Ac/Pc \times 100$	Viteza de rotație a stocurilor – numărul de reînnoiri ale stocurilor în decursul unui an $Vrs = CA/S$	Rentabilitatea resurselor consumate – gradul în care cheltuielile totale generează profit net $Rrc = Pn/Cht \times 100$	Rentabilitatea economică – gradul în care activul total generează profit net $ROA = Pn/TA \times 100$	Fondul de rulment – marja de siguranță, surplusul de resurse stabile menite a fi angajate în cadrul ciclului de exploatare $FR = CP - Ai$ sau $FR = Ac - Dts$	

Tipul indicatorului														
Structura		Bonitatea		Gestiunea resurselor		Profitabilitatea		Rentabilitatea		Echilibrul financiar				
ACTIV	Rata activelor circulante – ponderea activelor curente în totalul activului $Rac = Ac/TA \times 100$		LICHIDITATE	Lichiditatea rapidă/testul acid – măsura în care pasivele curente pot fi acoperite pe seama activelor curente fără stocuri $Lr = (Ac - S)/Pc \times 100$		VITEZA DE ROTAȚIE	Viteza de rotație a clienților – numărul de reînnoiri ale creanțelor – clienți în decursul unui an $Vrcl = CA/Cl$		Rata marjei brute/marja brută din vânzări – gradul în care cifra de afaceri generează profit brut $Mbv = Pb/CA \times 100$		Rentabilitatea financiară – gradul în care capitalul propriu generează profit net $ROE = Pn/Cp \times 100$		Necesarul/ nevoia de fond de rulment – componenta din marja de siguranță angajată în cadrul ciclului de exploatare în vederea finanțării stocurilor și creanțelor $NFR = (S + C) - Dts$	
	Rata autonomiei financiare globale – ponderea capitalurilor proprii/surselor de finanțare proprii în totalul pasivului $Rafg = Cp/TP \times 100$			Lichiditatea imediată/la vedere – măsura în care pasivele curente pot fi acoperite pe seama activelor curente fără stocuri și creanțe $Li = (Ac - S - C)/Pc \times 100$			Viteza de rotație a furnizorilor – numărul de reînnoiri ale datoriilor – furnizori în decursul unui an $Vrfz = CA/Fz$		Rata marjei nete/marja netă din vânzări – gradul în care cifra de afaceri generează profit net $Mnv = Pn/CA \times 100$		Rentabilitatea comercială – gradul în care cifra de afaceri generează profit net $ROS = Pn/CA \times 100$		Trezoreria netă – componenta din marja de siguranță menținută sub formă de lichidități în casierie și în contul bancar $TN = FR - NFR$	
PASIV	Rata îndatorării globale – ponderea datoriilor/surselor de finanțare externe în totalul pasivului $Rig = Dat/TP \times 100$		SOLVABILITATE	Solvabilitatea generală – măsura în care datoriile totale pot fi acoperite pe seama activelor totale $Sg = TA/Dat \times 100$		DURATA MEDIE DE ROTAȚIE	Durata medie de rotație a stocurilor – durata medie, în zile, dintre două reînnoiri succesive ale stocurilor $Dmrs = S/CA \times 360 \text{ zile}$		Rentabilitatea investițională – gradul în care activele imobilizate generează profit net $ROI = Pn/Ai \times 100$					
							Durata medie de rotație a clienților – durata medie, în zile, dintre două reînnoiri succesive ale creanțelor – clienți $Dmrc = Cl/CA \times 360 \text{ zile}$							
							Durata medie de rotație a furnizorilor – durata medie, în zile, dintre două reînnoiri succesive ale datoriilor – furnizori $Dmfz = Fz/CA \times 360 \text{ zile}$							

Sursa: Proiecție proprie.

➤ Metodologia cercetării

Metodele de analiză utilizate în cadrul prezentului demers pot fi reliefate sumar după cum urmează:

Tabelul 2. Principalele metode de analiză aplicabile în cadrul prezentului diagnostic financiar

Tipul analizei		Formula de calcul	
Abatere absolută	Cu bază fixă	$Abaterea \text{ perioadei curente} = \frac{\text{Perioada curentă} - \text{Prima perioadă}}$	$\Delta_{n/0} = Valoare_n - Valoare_0$
	Cu baza în lanț	$Abaterea \text{ perioadei curente} = \frac{\text{Perioada curentă} - \text{Perioada anterioară}}$	$\Delta_{n/n-1} = Valoare_n - Valoare_{n-1}$
Abatere relativă	Cu bază fixă	$Abaterea \text{ perioadei curente} = \frac{\text{Perioada curentă} - \text{Prima perioadă}}{\text{Prima perioadă}} \times 100$	$I_{n/0} = \frac{Valoare_n}{Valoare_0} \times 100$
	Cu baza în lanț	$Abaterea \text{ perioadei curente} = \frac{\text{Perioada curentă} - \text{Perioada anterioară}}{\text{Perioada anterioară}} \times 100$	$I_{n/n-1} = \frac{Valoare_n}{Valoare_{n-1}} \times 100$

Tipul analizei		Formula de calcul	
Rata de creștere/ scădere	Cu bază fixă	$Rata\ perioadei\ curente = (Perioada\ curentă/Prima\ perioadă) \times 100 - 100$	$Rc/s_{n/0} = \frac{Valoare_n}{Valoare_0} \times 100 - 100$
	Cu baza în lanț	$Rata\ perioadei\ curente = (Perioada\ curentă/Perioada\ anterioară) \times 100 - 100$	$Rc/s_{n/n-1} = \frac{Valoare_n}{Valoare_{n-1}} \times 100 - 100$
Ritmul mediu de creștere/scădere		$\bar{R} = \left(\sqrt[n-1]{\frac{Valoare_n}{Valoare_0}} - 1 \right) \times 100$	

Sursa: Proiecție proprie.

➤ Rezultatele cercetării

Metro Cash & Carry România este o companie cu tradiție pe piața românească, ce a luat ființă în urmă cu 27 de ani, mai exact la data de 6 februarie 1996. Ea are sediul în București și este plătitoare de TVA în sistemul TVA standard sau la facturare. Conform Clasificării activităților din economia națională (CAEN), obiectul de activitate al companiei este comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun – cod 4639.

Principalii indicatori economico-financiar asociați poziției financiare, performanței financiare și resurselor umane pentru ultimii 20 de ani sunt prezentați mai jos.

Tabelul 3. Principalii indicatori economico-financiar ai Metro Cash & Carry România pentru ultimele două decenii

Anul	Cifra de afaceri	Profit net	Datorii	Active imobilizate	Active circulante	Capitaluri proprii	Numărul mediu al angajaților
2000	705.297.006	21.851.925	194.520.284	179.085.637	94.036.521	282.032.031	1.962
2001	1.408.819.104	31.618.241	433.139.158	404.072.130	256.373.136	227.812.600	3.089
2002	2.134.230.078	9.516.765	625.066.825	528.047.070	352.812.333	254.872.855	4.174
2003	3.102.484.697	54.825.608	707.149.070	670.245.887	389.111.765	356.469.701	5.169
2004	4.154.736.889	111.112.895	734.203.952	717.410.346	478.910.891	467.567.077	5.277
2005	4.799.632.332	205.322.707	830.038.098	842.520.021	662.806.889	672.889.784	6.197
2006	5.401.094.443	233.515.222	847.054.106	783.817.681	795.257.971	728.190.113	6.516
2007	5.747.756.334	218.829.056	1.159.533.656	766.886.431	1.215.104.939	814.603.169	6.449
2008	6.014.672.645	186.453.258	1.086.243.565	835.610.795	767.108.760	513.270.427	6.606
2009	5.746.571.428	127.183.180	841.163.936	857.820.599	550.083.811	565.872.304	5.884
2010	5.277.738.631	139.502.606	686.082.516	764.297.867	581.964.844	658.171.770	6.132
2011	4.963.012.603	95.208.230	639.144.898	722.184.809	620.222.983	697.887.204	6.003
2012	5.035.019.288	66.548.686	731.795.813	689.667.150	770.915.389	725.804.924	5.603
2013	4.731.826.856	43.620.810	689.723.752	652.630.668	787.975.520	742.806.260	5.407
2014	4.488.622.059	-1.257.546	755.317.591	631.050.323	919.983.469	734.259.135	5.125
2015	4.494.359.155	35.462.666	791.075.872	591.966.211	1.076.390.066	769.367.997	4.576
2016	4.356.994.496	103.436.195	768.088.579	568.410.122	1.169.006.477	858.467.279	4.140
2017	4.729.779.600	116.129.379	762.305.349	545.243.980	1.224.543.233	933.206.507	3.908
2018	5.303.120.916	88.631.796	822.640.585	534.407.716	1.357.218.972	975.335.827	3.679
2019	5.824.059.150	93.273.777	848.585.236	522.951.285	1.436.945.522	1.033.303.212	3.408
2020	6.120.185.856	77.446.779	828.075.969	513.583.676	1.499.316.545	1.110.750.001	3.523
2021	7.282.864.241	65.281.305	1.026.519.532	1.504.162.920	1.783.753.406	2.172.903.978	3.619

Sursa: www.listafirme.ro

Analizând dinamica indicatorilor economico-financiar aferenți bilanțului/poziției financiare al/a companiei pentru perioada 2000-2021, constatăm următoarele:

✓ Valorile de investiții, respectiv activele imobilizate, manifestă o tendință fluctuantă, fără perioade de investire sau dezinvestire semnificative. Excepție face anul 2021, când, pe fondul deschiderii de noi magazine, valorile de investiții se majorează vertiginos.

✓ Activele curente, cu precădere cele de natura stocurilor, constituie structurile cele mai relevante pentru derularea activității firmei. Se remarcă o majorare treptată, cu un vârf valoric în 2007, intrând apoi pe o pantă descendentă, ca efect al crizei economice. Ulterior, observăm creșteri progresive și constante ale activelor curente. Se pare că, pe fondul faptului că Metro Cash & Carry România comercializează bunuri de larg consum, volumul activelor curente nu a fost perturbat de criza sanitară generată de pandemia de COVID-19.

✓ Sursele proprii de finanțare, materializate prin capitalurile proprii ale companiei, sunt repartizate proporțional cu sursele externe. Acestea manifestă o tendință valorică fluctuantă, cu o majorare semnificativă în 2021, când apar și investiții consistente. Astfel, societatea își finanțează activele stabile pe baza resurselor durabile proprii, asigurând un echilibru optim la nivelul structurilor pe termen lung.

✓ Sursele de finanțare externe de natura datoriilor se concretizează mai ales prin datorii pe termen scurt, ale căror scadențe sunt agreeate mutual sau contractual (cu furnizorii, salariații, statul). Nu trebuie să ometem caracterul gratuit al acestora, în contextul unei activități cu fluxuri bănești rapide, cum este cea a companiei analizate, care rulează mărfuri rapid, fiind viabile și binevenite.

Analizând dinamica indicatorilor economico-financiar corelați contului de profit și pierdere/permanței financiare al/a companiei pentru perioada 2000-2021, constatăm următoarele:

✓ Cifra de afaceri are o tendință fluctuantă. În perioada 2000-2007 se remarcă un trend crescător susținut, urmat de o descreștere domoală pe fondul crizei economice, pentru ca din 2016-2017 tendința crescătoare să se manifeste din nou, în mod susținut, până în prezent.

✓ Rezultatul net, ca expresie a eficienței derulării activității pe parcursul unui exercițiu financiar, este oscilant valoric și favorabil pe întregul interval supus analizei, cu excepția anului 2014, când remarcăm existența unei pierderi. În comparație cu cifra de afaceri, profitul net înregistrează cuantumi valorice mult mai reduse, dovadă că firma practică o strategie de „penetrare a pieței”, bazată pe adaosuri mici și rulaj mare. Totodată, în componența cheltuielilor dețin supremația cheltuielile variabile, cu precădere cele privind mărfurile.

Analizând dinamica indicatorului economico-financiar legat de resursele umane pentru perioada 2000-2021, constatăm că numărul mediu al angajaților manifestă o oscilație de tip curba lui Gauss. Diminuarea treptată a acestui indicator în perioada ulterioară anilor 2007-2008 are o dublă explicație, respectiv criza economică, ce a atras o scădere a volumului vânzărilor și implicit un necesar mai redus de resurse umane, pe de o parte, și amplificarea gradului de mecanizare și informatizare, fiind nevoie de mai puțini salariați, pe de altă parte.

Pentru continuarea demersului cu trecerea în revistă a principalilor indicatori aferenți diagnosticării financiare a companiei, în Tabelul 4 prezentăm indicatorii financiar utili în acest scop.

Tabelul 4. Indicatori financiar ai Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

Indicatori \ Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stocuri	296.601.281	274.504.718	280.706.072	324.550.222	343.728.756	404.782.581	473.029.994
Creanțe	158.298.885	133.080.040	112.507.962	80.440.781	89.976.171	68.848.743	70.240.322
Casa și conturi la bănci	41.008.968	39.740.357	77.340.169	102.296.789	73.743.676	40.348.973	80.674.314
Cheltuieli în avans	580.480.932	721.681.362	753.989.030	849.931.180	929.496.919	985.336.248	1.159.808.776
Datorii de exploatare	791.075.872	768.088.579	762.305.349	822.640.585	848.585.236	828.075.969	1.026.519.532
Venituri în avans	3.483.947	3.593.063	8.537.371	7.342.566	9.111.710	10.480.895	4.141.577
Provizioane	106.351.549	109.115.023	68.118.913	91.345.727	78.946.282	75.342.846	84.351.239
Cheltuieli totale	4.461.099.306	4.257.486.020	4.628.584.878	5.227.807.810	5.759.885.765	6.084.470.604	7.239.497.043
Profitul sau pierderea brut/ă	63.757.243	134.956.188	139.441.174	121.005.680	122.948.455	101.625.190	93.326.901

Sursa: www.risco.ro

Notă: Toate tabelele următoare reprezintă realizarea proprie a autorului pe baza informațiilor din rapoartele financiare ale Metro Cash & Carry România.

Tabelul 5. Evoluția ratei activelor imobilizate la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata activelor imobilizate		26,32	23,11	21,60	19,49	18,10	17,13	33,82
Abatere absolută			-3,21	-1,51	-2,11	-1,39	-0,97	16,69
Abatere relativă			87,81	93,47	90,23	92,85	94,64	197,43
Rata de creștere/scădere			-12,19	-6,53	-9,77	-7,15	-5,36	97,43
Ritmul mediu de creștere/scădere								4,26

✓ **Rata activelor imobilizate** este o rată structurală de activ, complementară ratei activelor circulante, care redă ponderea activelor imobilizate în totalul activului firmei. La compania analizată, activele imobilizate sunt în minoritate, cu ponderi în cadrul activului total ce oscilează în intervalul 17-34%, cauza fiind obiectul de activitate al companiei, axat preponderent pe active circulante, de factura stocurilor rulate în sistem angro și en détail. Ponderea valorică maximă, de 33,82%, se manifestă în 2021, iar cea minimă, de 17,13%, în anul pandemic 2020. Tendința indicatorului este de creștere, cu 4,26%, aspect susținut de ritmul mediu de creștere/scădere.

Tabelul 6. Evoluția ratei activelor circulante la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata activelor circulante		73,68	76,89	78,40	80,51	81,90	82,87	66,18
Abatere absolută			3,21	1,51	2,11	1,39	0,97	-16,69
Abatere relativă			104,36	101,96	102,69	101,73	101,18	79,86
Rata de creștere/scădere			4,36	1,96	2,69	1,73	1,18	-20,14
Ritmul mediu de creștere/scădere								-1,77

✓ **Rata activelor circulante** este o rată structurală de activ, complementară ratei activelor imobilizate, care redă ponderea activelor circulante/valorilor de exploatare în totalul activului firmei. La compania noastră, activele circulante sunt majoritare, cu ponderi ce oscilează în intervalul 66-83% în cadrul activului total. Ponderea valorică maximă, de 82,87%, se manifestă în 2020, în contextul pandemic, iar cea minimă, de 66,18%, în anul postpandemic 2021. Reducerea din 2021 nu este generată de diminuarea stocajelor, ci de creșterea valorilor de investiții, complementare cu acestea. Tendința indicatorului este de scădere, cu 1,77%, aspect susținut de ritmul mediu de creștere/scădere, cauza reprezentând-o ponderea ridicată a activelor circulante.

Tabelul 7. Evoluția ratei autonomiei financiare globale la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata autonomiei financiare globale		53,42	58,12	59,18	58,19	58,43	60,11	69,26
Abatere absolută			4,70	1,06	-0,98	0,24	1,68	9,15
Abatere relativă			108,80	101,82	98,34	100,41	102,87	115,23
Rata de creștere/scădere			8,80	1,82	-1,66	0,41	2,87	15,23
Ritmul mediu de creștere/scădere								4,42

✓ **Rata autonomiei financiare globale** este o rată structurală de pasiv, complementară ratei îndatorării globale, care redă ponderea capitalurilor proprii/surselor de finanțare proprii în totalul pasivului. La compania analizată, capitalurile proprii manifestă un excedent în raport cu datoriile, având o tendință de majorare în intervalul 2015-2021, cu ponderi în cadrul pasivului total ce oscilează în intervalul 53-70%. Ponderea valorică maximă, de 69,26%, se manifestă în 2021, în contextul postpandemic, iar cea minimă, de 53,42%, în 2015. Consolidarea ponderii surselor de finanțare proprii în totalul surselor de finanțare are la bază o strategie de menținere a profitului la nivelul societății, în scopul reinvestirii. Tendința generală a indicatorului este de creștere, cu 4,42%.

Tabelul 8. Evoluția ratei îndatorării globale la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata îndatorării globale		46,58	41,88	40,82	41,81	41,57	39,89	30,74
Abatere absolută			-4,70	-1,06	0,98	-0,24	-1,68	-9,15
Abatere relativă			89,91	97,47	102,41	99,44	95,96	77,05
Rata de creștere/scădere			-10,09	-2,53	2,41	-0,56	-4,04	-22,95
Ritmul mediu de creștere/scădere								-6,69

✓ **Rata îndatorării globale** este o rată structurală de pasiv, complementară ratei autonomiei financiare globale, care redă ponderea datoriilor/surselor de finanțare externe în totalul pasivului. La compania noastră, datoriile sunt în minoritate în raport cu capitalurile proprii, manifestând o tendință de diminuare în perioada 2015-2021, cu ponderi în cadrul pasivului total ce oscilează în intervalul 30-47%. Ponderea valorică maximă, de 46,58%, se manifestă în 2015, iar cea minimă, de 30,74%, în anul postpandemic 2021. Este de remarcant faptul că firma apelează cu precădere la datorii de tipul celor pe termen scurt, de exploatare, foarte avantajoase, întrucât sunt gratuite, nu implică dobânzi, rezultând din negocierea mutuală sau contractuală cu partenerii comerciali (furnizorii) sau necomerciali (salariații, statul). Ținând seama că firma derulează o activitate cu flux monetar rapid, achiziționând și vânzând marfă într-un ritm destul de alert, este adecvat să se finanțeze din sursele amintite mai sus, denumite și pasive stabile, în virtutea caracterului lor permanent reînnoibil: datoriile față de furnizori se reînnoiesc la fiecare plată și renegociere a unui alt termen de plată ca urmare a achizițiilor efectuate, datoriile față de salariați – la fiecare 15 sau 30 de zile, datoriile la stat, privind TVA, spre exemplu – cu fiecare nouă vânzare ce succedă o achitare de taxă lunară sau trimestrială. Tendința indicatorului este de descreștere, cu 6,69%, aspect susținut de ritmul mediu de creștere/scădere.

Tabelul 9. Evoluția lichidității curente la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lichiditatea curentă		135,47	151,49	158,86	163,52	167,54	178,80	173,07
Abatere absolută			16,02	7,37	4,67	4,01	11,26	-5,73
Abatere relativă			111,82	104,86	102,94	102,45	106,72	96,80
Rata de creștere/scădere			11,82	4,86	2,94	2,45	6,72	-3,20
Ritmul mediu de creștere/scădere								4,17

✓ **Lichiditatea curentă** sau **generală** reprezintă o componentă a bonității companiei și reliefează măsura în care aceasta își poate plăti datoriile pe termen scurt/pasivele curente pe seama activelor circulante de tipul stocurilor, creanțelor și lichidităților. Intervalul optim aferent indicatorului este de 100-200%. La compania analizată remarcăm o bună armonizare între activele circulante și pasivele curente, astfel că lichiditatea curentă se poziționează în intervalul optim pe toată perioada. Tendința este preponderent ascendentă, cu o ușoară reducere în 2021 comparativ cu 2020. Valoarea minimă, de 135,47%, este înregistrată în 2015, iar cea maximă, de 178,8%, în 2020. Ritmul mediu de creștere/scădere evidențiază o tendință de majorare a indicatorului, cu 4,17%.

Tabelul 10. Evoluția lichidității rapide la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lichiditatea rapidă/testul acid		98,14	115,92	122,44	124,42	127,46	130,53	127,17
Abatere absolută			17,77	6,53	1,98	3,04	3,07	-3,35
Abatere relativă			118,11	105,63	101,62	102,44	102,41	97,43
Rata de creștere/scădere			18,11	5,63	1,62	2,44	2,41	-2,57
Ritmul mediu de creștere/scădere								4,41

✓ **Lichiditatea rapidă** sau **testul acid** reprezintă o componentă a bonității companiei și reliefează măsura în care aceasta își poate achita datoriile pe termen scurt pe seama activelor circulante de tipul creanțelor și lichidităților sau disponibilităților bănești. Intervalul optim aferent indicatorului este de 60-100%. La compania analizată se observă valori supradimensionate ale acestuia în intervalul analizat. În mod cert, ele provin din volumul creanțelor angajat, ridicat și cu termene de încasare lejere. Tendința lichidității rapide este ascendentă, cu o ușoară reducere în 2021 comparativ cu 2020. Valoarea minimă, de 98,14%, situată la nivelul superior al intervalului optim, este înregistrată în 2015, iar cea maximă, de 130,53%, în 2020, pe fondul creșterii termenelor de încasare a creanțelor din cauza perturbațiilor din lanțurile de aprovizionare și desfacere generate de pandemie. Ritmul mediu de creștere/scădere evidențiază o tendință de majorare a indicatorului, cu 4,41%.

Tabelul 11. Evoluția lichidității imediate la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lichiditatea imediată/la vedere		5,16	5,15	10,03	12,33	8,60	4,81	7,83
Abatere absolută			-0,01	4,88	2,29	-3,73	-3,79	3,02
Abatere relativă			99,78	194,83	122,84	69,76	55,96	162,67
Rata de creștere/scădere			-0,22	94,83	22,84	-30,24	-44,04	62,67
Ritmul mediu de creștere/scădere								7,19

✓ **Lichiditatea imediată** sau **la vedere** este cea mai volatilă componentă a bonității companiei și reliefează măsura în care aceasta își poate achita datoriile pe termen scurt doar pe seama activelor circulante de tipul lichidităților bănești deținute în casierie și în contul bancar. Intervalul optim aferent indicatorului este de 20-60%, fiind un instrument de normare a volumului optim al disponibilităților. La compania analizată se pot observa valori foarte reduse ale indicatorului în intervalul analizat. Astfel, pe fondul unui flux monetar rapid, lichiditățile companiei sunt hiperactive, cu o plasare excesivă. De fapt, aceasta este o politică practică de majoritatea hipermarketurilor. Valoarea minimă, de 4,81%, este înregistrată în 2020, iar cea maximă, de 12,33%, poziționată și ea mult sub limita inferioară a intervalului, în 2018. Ritmul mediu de creștere/scădere evidențiază o tendință de amplificare a indicatorului, cu 7,19%.

Tabelul 12. Evoluția solvabilității generale la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Solvabilitatea generală		283,03	318,67	327,40	330,31	336,88	357,55	431,54
Abatere absolută			35,64	8,74	2,91	6,56	20,67	73,99
Abatere relativă			112,59	102,74	100,89	101,99	106,14	120,69
Rata de creștere/scădere			12,59	2,74	0,89	1,99	6,14	20,69
Ritmul mediu de creștere/scădere								7,28

✓ **Solvabilitatea generală** este o componentă a bonității companiei și reliefează măsura în care aceasta își poate plăti datoriile totale pe termen scurt și pe termen lung pe seama activelor totale deținute. Se consideră că indicatorul are o valoare optimă, adică riscul de insolvență este inexistent, dacă acesta depășește pragul de 166%. Încadrarea între 100 și 166% arată un risc de insolvență moderat, cu atât mai ridicat cu cât tendința este spre 100%, poziționările sub acest prag indicând insolvența iminentă. La compania analizată, solvabilitatea generală este în ascensiune în intervalul avut în vedere, dovadă că aceasta își consolidează continuu solvabilitatea. Valorile înregistrate surclasează semnificativ pragul critic de 166% pe toată perioada, astfel că firma se situează departe de situația periculoasă a insolvenței. Valoarea minimă, de 283,03%, este înregistrată în 2015, iar cea maximă, de 431,54%, în 2021. Ritmul mediu de creștere/scădere evidențiază o tendință de majorare a indicatorului, cu 7,28%.

Tabelul 13. Evoluția rotației stocurilor la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Viteza de rotație a stocurilor (numărul mediu de reînnoiri)		15	16	17	16	17	15	15
Durata medie de rotație a stocurilor (zile)		24	23	21	22	21	24	23

✓ **Viteza de rotație a stocurilor** arată numărul mediu de reînnoiri ale stocurilor în decursul unui exercițiu financiar. Durata medie de rotație a stocurilor exprimă durata medie, în zile, dintre două aprovizionări succesive cu stocuri. La compania analizată se remarcă o medie de 15-17 rotații ale stocurilor pe an, cu o durată medie de 20-25 de zile între aprovizionări, aspect perfect normal pentru o activitate de comerț angro și en détail, cu articole deopotrivă perisabile și neperisabile.

Tabelul 14. Evoluția rotației creanțelor – clienți la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Viteza de rotație a creanțelor – clienți (numărul mediu de reînnoiri)		28	33	42	66	65	89	104
Durata medie de rotație a creanțelor – clienți (zile)		13	11	9	5	6	4	3

✓ **Viteza de rotație a creanțelor – clienți** exprimă numărul mediu de reînnoiri ale creanțelor – clienți în decursul unui exercițiu financiar. Durata medie de rotație a creanțelor – clienți arată durata medie, în zile, dintre două încasări succesive de creanțe. La compania noastră se remarcă o tendință crescătoare a vitezei de rotație a creanțelor – clienți și una descrescătoare a duratei medii de rotație a acestora, de la 28 de rotații la circa 13 zile în 2015 la 104 rotații la aproximativ 3 zile în 2021. Această accelerare a încasărilor este extrem de benefică pentru companie, favorizând echilibrul trezoreriei sale. Este necesară totuși o comunicare permanentă cu clienții, astfel încât gradul de satisfacție al acestora să se mențină în condițiile unor termene de plată prea strânse.

Tabelul 15. Evoluția rotației datoriilor – furnizori la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Viteza de rotație a datoriilor – furnizori (numărul mediu de reînnoiri)		6	6	6	6	7	7	7
Durata medie de rotație a datoriilor – furnizori (zile)		63	63	58	56	52	49	51

✓ **Viteza de rotație a datoriilor – furnizori** arată numărul mediu de reînnoiri ale datoriilor – furnizori (plăți de datorii către furnizori la termenele negociate) în decursul unui exercițiu financiar. Durata medie de rotație a datoriilor – furnizori este durata medie, în zile, dintre două plăți succesive de datorii. La compania analizată se remarcă valori constante ale celor doi indicatori, existând aproximativ 6 rotații pe an, o rotație la circa 60 de zile. La această stabilitate contribuie substanțial vocația Metro Cash & Carry România de client fidel, bun platnic și având capacitatea de plată la termen. Accelerarea încasării creanțelor coroborată cu constanța în achitarea datoriilor – furnizori reprezintă un semnal deosebit de favorabil pentru companie.

Tabelul 16. Evoluția ratei rentabilității resurselor consumate la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata rentabilității resurselor consumate		0,79	2,43	2,51	1,70	1,62	1,27	0,90
Abatere absolută			1,63	0,08	-0,81	-0,08	-0,35	-0,37
Abatere relativă			307,63	103,27	67,57	95,52	78,60	70,84

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata de creștere/scădere			207,63	3,27	-32,43	-4,48	-21,40	-29,16
Ritmul mediu de creștere/scădere								2,12

✓ **Rata rentabilității resurselor consumate** semnifică gradul în care cheltuielile angajate în decursul unui exercițiu financiar generează profit net. La compania studiată, pe fondul practicării unei strategii de „penetrare a pieței”, bazată pe adaosuri reduse și rulaje ridicate, ținând seama că în obținerea profitului net predominante sunt veniturile din vânzări de mărfuri și cheltuielile privind mărfurile, rentabilitatea resurselor consumate este redusă pe întreaga perioadă, cu un maxim de 2,51% în 2017 și un minim de 0,79% în 2015. Fluctuațiile sunt ne semnificative. Tendința indicatorului este de majorare, cu 2,12%.

Tabelul 17. Evoluția ratei marjei brute la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata marjei brute		1,42	3,10	2,95	2,28	2,11	1,66	1,28
Abatere absolută			1,68	-0,15	-0,67	-0,17	-0,45	-0,38
Abatere relativă			218,35	95,18	77,40	92,52	78,66	77,17
Rata de creștere/scădere			118,35	-4,82	-22,60	-7,48	-21,34	-22,83
Ritmul mediu de creștere/scădere								-1,68

✓ **Rata marjei brute**, denumită și **marja brută din vânzări**, reflectă gradul în care cifra de afaceri generează profit brut în decursul unui exercițiu financiar. La compania analizată se remarcă valori oscilante ale indicatorului, de tip curba lui Gauss. Procentele sunt reduse ținând seama de politica de adaosuri comerciale reduse și rulaje mari. Fluctuațiile sunt minore. Valoarea maximă a ratei, de 3,1%, se înregistrează în 2016, iar cea minimă, de 1,28%, în 2021. Tendința indicatorului este de diminuare, cu 1,68%, aspect susținut de ritmul mediu de creștere/scădere.

Tabelul 18. Evoluția ratei marjei nete la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata marjei nete		0,79	2,37	2,46	1,67	1,60	1,27	0,90
Abatere absolută			1,58	0,09	-0,78	-0,07	-0,34	-0,37
Abatere relativă			300,00	103,80	68,07	95,82	79,01	70,83
Rata de creștere/scădere			200,00	3,80	-31,93	-4,18	-20,99	-29,17
Ritmul mediu de creștere/scădere								2,15

✓ **Rata marjei nete**, denumită și **marja netă din vânzări**, vizează gradul în care cifra de afaceri generează profit net în decursul unui exercițiu financiar. La compania analizată se remarcă valori oscilante ale indicatorului în intervalul de timp avut în vedere. Procentele sunt reduse ținând seama de raportul de directă proporționalitate cu indicatorul anterior, diferența fiind evidențiată doar de cheltuielile fiscale cu impozitul pe profit, în cotă fixă, de 16%. Oscilațiile valorice nu sunt însă semnificative. Valoarea maximă a indicatorului, de 2,46%, se înregistrează în 2017, iar cea minimă, de 0,79%, în 2015. Tendința indicatorului este de creștere, cu 2,15%.

Tabelul 19. Evoluția ratei rentabilității economice la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata rentabilității economice		1,58	4,21	4,60	3,23	3,23	2,58	1,47
Abatere absolută			2,63	0,39	-1,37	0,00	-0,65	-1,12
Abatere relativă			266,45	109,26	70,26	100,00	80,02	56,82
Rata de creștere/scădere			166,45	9,26	-29,74	0,00	-19,98	-43,18
Ritmul mediu de creștere/scădere								-1,19

✓ **Rentabilitatea economică** (*return on assets – ROA*) se referă la gradul în care activele totale generează profit net. La compania noastră, rentabilitatea economică este poziționată sub nivelul intervalului optim agreeat internațional, de 5-15%, cu oscilații moderate pe toată perioada. Punctul maxim, de 4,6%, se atinge în 2017, iar cel minim, de 1,47%, în 2021. Tendința indicatorului este de descreștere, cu 1,19%.

Tabelul 20. Evoluția ratei rentabilității financiare la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata rentabilității financiare		3,89	9,66	10,39	7,67	7,74	6,13	2,81
Abatere absolută			5,77	0,73	-2,72	0,07	-1,61	-3,32
Abatere relativă			248,33	107,56	73,82	100,85	79,22	45,86
Rata de creștere/scădere			148,33	7,56	-26,18	0,85	-20,78	-54,14
Ritmul mediu de creștere/scădere								-5,28

✓ **Rentabilitatea financiară** (*return on equity – ROE*) exprimă gradul în care capitalurile proprii, ca surse proprii de finanțare ale firmei, generează profit net. La compania analizată, rentabilitatea financiară prezintă oscilații semnificative. Există exerciții financiare în care indicatorul se poziționează peste pragul de 5%. Punctul maxim, de 10,39%, se atinge în 2017, iar cel minim, de 2,81%, în 2021. Tendința indicatorului este de descreștere, cu 5,28%, aspect subliniat de ritmul mediu de creștere/scădere.

Tabelul 21. Evoluția ratei rentabilității comerciale la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata rentabilității comerciale		0,79	2,37	2,46	1,67	1,60	1,27	0,90
Abatere absolută			1,58	0,09	-0,78	-0,07	-0,34	-0,37
Abatere relativă			300,00	103,80	68,07	95,82	79,01	70,83
Rata de creștere/scădere			200,00	3,80	-31,93	-4,18	-20,99	-29,17
Ritmul mediu de creștere/scădere								2,15

✓ **Rentabilitatea comercială** (*return on sales – ROS*) se referă la gradul în care cifra de afaceri generează profit net. La compania analizată, rentabilitatea comercială prezintă oscilații minore. Acest lucru se datorează strategiei de marketing de a obține o cifră de afaceri semnificativă pe baza rulajelor, însă cu un profit redus raportat la ea. Punctul maxim, de 2,46%, se atinge în 2017, iar cel minim, de 0,79%, în 2015. Tendința indicatorului este de creștere, cu 2,15%, aspect subliniat de ritmul mediu de creștere/scădere.

Tabelul 22. Evoluția ratei rentabilității investiționale la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

- % -

Indicatori	Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata rentabilității investiționale		5,99	18,20	21,30	16,59	17,84	15,08	4,34
Abatere absolută			12,21	3,10	-4,71	1,25	-2,76	-10,74
Abatere relativă			303,84	117,04	77,87	107,54	84,55	28,78
Rata de creștere/scădere			203,84	17,04	-22,13	7,54	-15,45	-71,22
Ritmul mediu de creștere/scădere								-5,23

✓ **Rentabilitatea investițională** (*return on investments – ROI*) exprimă gradul în care activele imobilizate/valorile de investiții generează profit net. La compania analizată, indicatorul prezintă valori oscilante, preponderent satisfăcătoare, cu depășiri semnificative și repetate ale pragului de 10%, mulțumitoare ținând seama de faptul că activele imobilizate nu dețin supremația în cadrul activelor totale ale societății. Punctul maxim, de 21,3%, se atinge în 2017, iar cel minim, de 4,34%, în 2021. Tendința indicatorului este de descreștere, cu 5,23%.

Tabelul 23. Evoluția fondului de rulment la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

Indicatori \ Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Fondul de rulment (lei)	319.216.001	502.608.375	572.210.819	620.905.634	682.571.986	749.955.950	818.373.602
Abatere absolută (lei)		183.392.374	69.602.444	48.694.815	61.666.352	67.383.964	68.417.652
Abatere relativă (%)		157,45	113,85	108,51	109,93	109,87	109,12
Rata de creștere/scădere (%)		57,45	13,85	8,51	9,93	9,87	9,12
Ritmul mediu de creștere/scădere (%)							16,99

✓ **Fondul de rulment**, denumit și capital de lucru, se referă la marja de siguranță a companiei, excedentul de resurse durabile menite să finanțeze ciclul de exploatare, respectiv achizițiile suplimentare de stocuri, amânările încasărilor de creanțe de la clienții fideli, extrem de importanți pentru companie, astfel încât aceștia să își mențină gradul de satisfacție și, nu în ultimul rând, menținerea de disponibilități bănești în casierie și în contul bancar în vederea asigurării securității financiare ulterioare a companiei. La firma analizată, fondul de rulment este pozitiv și crescător, demonstrând existența, menținerea și consolidarea echilibrului financiar pe termen lung. Tendința de creștere, de 17,65%, a acestuia este susținută de ritmul mediu de creștere/scădere.

Tabelul 24. Evoluția necesarului de fond de rulment la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

Indicatori \ Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Necesarul de fond de rulment (lei)	821.302.211	1.079.265.840	1.130.349.374	1.274.870.212	1.435.001.819	1.605.746.956	1.832.226.759
Abatere absolută (lei)		257.963.629	51.083.534	144.520.838	160.131.607	170.745.137	226.479.803
Abatere relativă (%)		131,41	104,73	112,79	112,56	111,90	114,10
Rata de creștere/scădere (%)		31,41	4,73	12,79	12,56	11,90	14,10
Ritmul mediu de creștere/scădere (%)							14,31

✓ **Necesarul sau nevoia de fond de rulment** se referă la componenta din fondul de rulment care se antrenează la nivelul ciclului de exploatare în scopul achiziției de stocuri suplimentare sau al amânării încasării unor creanțe de la clienți importanți, astfel încât aceștia să fie satisfăcuți. La firma noastră, necesarul de fond de rulment manifestă o tendință pregnantă de supradimensionare, aceasta fiind o politică de gestiune a ciclului de exploatare specifică hipermarketurilor. Se optează pentru achiziția unor cantități mari de stocuri, mai ales dintre cele neperisabile, în perioade cu discounturi și beneficiind de reduceri comerciale pentru cantitate, de tipul remizelor. Tendința crescătoare a necesarului de fond de rulment, în contextul dezvoltării companiei, de 14,31%, este susținută de ritmul mediu de creștere/scădere.

Tabelul 25. Evoluția trezoreriei nete la Metro Cash & Carry România în perioada 2015-2021

Indicatori \ Ani	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Trezoreria netă (lei)	-502.086.210	-576.657.465	-558.138.555	-653.964.578	-752.429.833	-855.791.006	-1.013.853.157
Abatere absolută (lei)		-74.571.255	18.518.910	-95.826.023	-98.465.255	-103.361.173	-158.062.151
Abatere relativă (%)		114,85	96,79	117,17	115,06	113,74	118,47
Rata de creștere/scădere (%)		14,85	-3,21	17,17	15,06	13,74	18,47
Ritmul mediu de creștere/scădere (%)							12,43

✓ **Trezoreria netă** este acea componentă a fondului de rulment care se menține în cadrul companiei sub formă de disponibilități bănești pentru asigurarea securității ei financiare ulterioare. La societatea studiată, specific gestiunii ciclului de exploatare practicate de hipermarketuri, pe modelul „finanțare pe banii altora”,

trezoreria netă este negativă, caracterul negativ fiind în creștere. Astfel, în vederea derulării ciclului de exploatare, compania utilizează, pe lângă avansuri, lichidități împrumutate de tipul creditelor de mobilizare sau de trezorerie. În ciuda faptului că acestea sunt purtătoare de dobânzi ridicate, rularea unui volum mare de stocuri generează câștiguri mult mai consistente, care surclasează aceste dobânzi. Caracterul negativ al trezoreriei se amplifică în perioada analizată, cu 11,9%.

➔ Concluzii

În încheierea demersului întreprins venim cu câteva recomandări pentru compania diagnosticată financiar, respectiv:

- perpetuarea unei bune sincronizări între valorile de investiții și capitalurile permanente, asigurând astfel stabilitatea financiară a companiei;
- gestiunea diferențiată a stocurilor prin metoda ABC, pe categorii, și normarea stocurilor cu ajutorul modelului Wilson-Whitin, în vederea optimizării dimensiunii acestora pentru minimizarea costurilor totale implicate (cu aprovizionarea și depozitarea);
- urmărirea atentă a clienței pentru a preîntâmpina inhibarea acesteia pe fondul reducerii termenelor de încasare;
- administrarea atentă a lichidităților împrumutate, întrucât totuși sunt purtătoare de dobânzi ridicate și relativ stabile comparativ cu caracterul imprevizibil al vânzărilor.

Bibliografie

1. Bâtcă-Dumitru, C.-G., Sahlian, D.-N., Irimescu, A.-M. (2018), *Contabilitate și raportare financiară*, ediția a II-a, Editura CECCAR, București.
2. Bâtcă-Dumitru, C.-G., Sahlian, D.-N., Șendroi, C. (2019), *Managementul performanței*, Editura CECCAR, București.
3. Berheci, M. (2010), *Valorificarea raportărilor financiare. Sinteze contabile: teorie, analize, studii de caz*, Editura CECCAR, București.
4. Dragotă, V., Ciobanu, A., Obreja, L., Dragotă, M. (2003), *Management financiar*, vol. II, *Politici financiare de întreprindere*, Editura Economică, București.
5. Dragotă, V., Obreja Brașoveanu, L., Dragotă, I.-M. (2012), *Management financiar*, vol. I, *Diagnosticul financiar al companiei*, ediția a II-a, Editura Economică, București.
6. Gomi, B. (2014), *Raportările financiare ale entității – între ameliorare și valorificare*, Editura Eurostampa, Timișoara.
7. Gomi, B. (2020), *Management financiar și al performanțelor*, Editura Eurostampa, Timișoara.
8. Gomi, B. (2021), *Analiză economico-financiară*, curs în format electronic pe platforma SUMS a Universității „Aurel Vlaicu”, Arad.
9. Mironiuc, M. (2009), *Analiză economico-financiară. Performanță. Poziție financiară. Risc*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.
10. Robu, V., Anghel, I., Șerban, E.-C. (2014), *Analiza economico-financiară a firmei*, Editura Economică, București.
11. Stancu, I., Obreja Brașoveanu, L., Stancu, A.T. (2015), *Finanțe corporative*, Editura Economică, București.
12. Șușu, Ș. (2021), *Analiză economico-financiară. Indicatori pentru sănătatea afacerii*, Editura Economică, București.
13. Țilică, E.V., Ciobanu, R. (2020), *Finanțe și management financiar*, ediția a II-a, Editura CECCAR, București.
14. www.listafirme.ro
15. www.risco.ro